

A MAB FvB 19/2016. számú határozata

A *Budapesti Corvinus Egyetem* (a továbbiakban: Egyetem) rektora 2016. április 8-án kelt R-627-6/2016. iktatószámú levelével felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottsághoz (a továbbiakban: MAB) az Egyetem **turizmus-menedzsment** mesterképzési szakjának párhuzamos programakkreditációs eljárását lezáró, 2016/1/VII/3/48. számú, nem támogató MAB határozat ellen. A felülvizsgálati kérelmet a MAB Felülvizsgálati Bizottsága (a továbbiakban: MAB FvB) bírálja el.

Előzmény: az Egyetem turizmus-menedzsment mesterképzési szakjának indítását a MAB 2010/8/XIV/33. számú határozatával mind magyar mind angol nyelven támogatta. A gazdaságtudományi képzések 2015. évi párhuzamos akkreditációja során a MAB a szak akkreditációját megvonta.

Szakértői vélemény

A szakértői vélemény szövegében *dőlt* betűvel szedjük a MAB határozatnak megfelelő szövegrészét, álló betűvel a felülvizsgálati kérelem megfelelő szövegrészét, s **félkövérrel** az új szakértői vélemény szövegét.

A MAB határozata szerint: „*A MAB a képzést nem akkreditálja, mert az adott szakon az intézmény nem indított képzést, így a MAB nem tudja a képzés minőségét megítélni.*”

Az Egyetem a felülvizsgálati kérelemben a következők szerint érvelt: „A MAB 2016/1/VII/3/48. számú határozatában foglaltak szerint

1. a turizmus-menedzsment képzést azért nem akkreditálja, mert »az adott szakon az intézmény nem indított képzést, így a MAB nem tudja a képzés minőségét megítélni«. Bár intézményünk a gazdaságtudományok képzések párhuzamos akkreditációja során tévedésből készített önértékelési dokumentumot erre a képzésre is, de tekintettel arra, hogy Egyetemünkön a vizsgált 2009-2014 években nem folyt képzés a turizmus-menedzsment mesterképzési szakon, ezért azt megítélésünk szerint a párhuzamos akkreditációs eljárás keretében sem lehetséges vizsgálni.

- egyrészt a MAB 2013/8/V. sz. határozata **ELJÁRÁS ÉS ÉRTÉKELÉSI SZEMPONTOK A PÁRHUZAMOS PROGRAMAKKREDITÁCIÓHOZ** című dokumentumot,

- másrészt a MAB 2014/7/VII/1. sz. határozata **Útmutató önértékelés elkészítéséhez – párhuzamos programakkreditáció** című dokumentumot figyelembe véve.

Ezt támasztja alá, hogy az előbbi dokumentum szerint a párhuzamos programakkreditációs eljárásoknak egyik célja »A képzési területen/ágban valamennyi szak minőségitelesítése (azaz igen/nem akkreditációja) és minőségértékelése minden ilyen képzést folytató intézményben«, másrészt ezen dokumentum III. pontja is csak működő mesterképzések esetén írja le a MAB akkreditációs elvárásait, szakmai bírálati szempontjait »III. A MAB AKKREDITÁCIÓS ELVÁRÁSAI, SZAKMAI BÍRÁLATI SZEMPONTJAI (SZBSZ) MŰKÖDŐ ALAP- ÉS MESTERKÉPZÉSI SZAKOK MINŐSÉGÉNEK MEGÍTÉLÉSÉBEN«.”

A MAB FvB nem ért egyet az Egyetem érvelésével, mivel az a dokumentumokból kiragadott mondatokkal egyoldalúan érvel. A párhuzamos programakkreditáció során a MAB az adott képzési területhez, illetve képzési ághoz tartozó alap- és mesterképzési szakokon folyó képzésekről egyidejű elemzéseket, értékeléseket készít. Ebbe a körbe nemcsak azok a képzések tartoznak bele, amelyeken tényleges oktatás folyik, hanem minden olyan képzés is, amelyeket a MAB véleményezett, illetve az Oktatási Hivatal nyilvántartásba vett. Az, hogy a dokumentumok a „működő szakok” vagy a „képzést folytató intézmények” kifejezést használják, nem jelenti azt, hogy ennek szűkített, szó szerinti értelmezése helyénvaló. Ezt támasztja alá *A párhuzamos programakkreditációs eljárás és értékelési szempontok* dokumentum II. fejezete, amely szerint a vizsgálat tárgya a vizsgált képzési területen/képzési ághoz az intézmények alapító okirata szerint folytatott összes olyan alap-, valamint osztott és osztatlan mester-képzés, e képzések együttműködése, amelynek a szakindítás időpontjára tekintettel már lehetősége lett volna diplomák kibocsátására. A MAB a párhuzamos akkreditáció során valamennyi ilyen szakot minősítette, függetlenül attól, hogy készített-e önértékelést.

Az eljárásban a minőséghitelesítés és értékelés során a MAB vizsgálja a KKK-nak való megfelelést és a tartalmi, eljárási, személyi és infrastrukturális *minimumfeltételek* folyamatos meglétét. A vizsgálatnak ennek megfelelően nemcsak az képezi részét, hogy a képzés hogyan folyik, hogyan működik az intézményben, hanem az is, hogy működik-e, folyik-e egyáltalán, és ha nem, akkor ennek mi az oka. Arra hivatkozni, hogy a képzés nem folyik, nem működik az intézményben nem fogadható el, mivel ezzel a minimumfeltételnek meg nem felelő képzés az akkreditációs eljárás alól kivonná magát, és az eredeti akkreditációs határozat hatálya fennmaradna. (Ez adott esetben aránytalan előnyhöz juttatná az intézményt a többi, vizsgált képzést folytató intézményhez képest.) A szak indításakor az akkreditáció célja, hogy a képzés tervének elfogadásával a képzés működését elősegítse, a párhuzamos vizsgálat során pedig a MAB ennek a tervnek a megvalósulását vizsgálja. Amennyiben a képzés nem működik, a képzés minősége mindenképp megkérdőjeleződik. Ennek megfelelően a párhuzamos akkreditáció során a MAB azt az elvet követte, hogy nem akkreditálta azokat a szakokat, amelyek négy évig folyamatosan nem tudtak hallgatót felvenni az adott képzésre, ez a tény ugyanis önmagában azt jelzi, hogy a képzés minősége nem ítéltető meg, vagyis nem akkreditálható.

A MAB határozata szerint: „A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 87/2015. (IV. 9.) kormányrendelet 8.§ (5) bekezdése szerint:

Ha a felsőoktatási intézmény a nyilvántartásban szereplő valamely szakját vagy felsőoktatási szakképzését – a szakirányú továbbképzések és a kis létszámú szakok kivételével – öt egymást követő évben nem indította, azt a Hivatal a működési engedély felülvizsgálata során hivatalból törli a nyilvántartásból.

*Fentiek értelmében a Budapesti Corvinus Egyetem **turizmus-menedzsment** mesterképzési szakjának indításához új szakindítási eljárást kell kezdeményezni az Oktatási Hivatalnál. A MAB ezen eljárás keretében készíti el szakértői véleményét a képzésről.”*

Az Egyetem a felülvizsgálati kérelemben erre a következő észrevételt teszi: „(A MAB 2016/1/V11/3/48. számú határozatában foglaltak szerint)

2. felhívja a figyelmet a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 87/2015. (IV. 9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Nftv. Vhr.) 8.§ (5) bekezdésében foglaltakra, ami szerint: »Ha a felsőoktatási intézmény a nyilvántartásban szereplő valamely szakját vagy felsőoktatási szakképzését - a szakirányú továbbképzések és a kis létszámú szakok kivételével – öt egymást követő évben nem indította, azt a Hivatal a működési engedély felülvizsgálata során hivatalból törli a nyilvántartásból.« , egyúttal arról tájékoztat, hogy ezen jogszabályi előírás alapján »a Budapesti Corvinus Egyetem turizmus-menedzsment mesterképzési szakjának indításához új szakindítási eljárást kell kezdeményezni az Oktatási Hivatalnál«, és a »MAB ezen eljárás keretében készíti el szakértői véleményét a képzésről«.

Tekintettel arra, hogy az Oktatási Hivatal fentebb hivatkozott OH-FIF/684-4/2011. és OH-FIF/684-5/2011. számú határozatai alapján a turizmus-menedzsment mesterképzési szak indítására legkorábban a 2011/2012. tanévtől volt Egyetemünknek lehetősége, így attól számítva még nem telt az Nftv. Vhr. 8. § (5) bekezdésében szereplő »öt egymást követő év« . Ugyanakkor az Nftv. Vhr. hivatkozott bekezdése csak 2015. április 17-én lépett hatályba, így az ott megfogalmazott előírásokat megítélésünk szerint a hatályba lépéstől kezdődően és nem visszamenő hatállyal lehet vizsgálni. Az Nftv. Vhr. 8. § (1) bekezdése alapján a »működési engedély felülvizsgálatakor a Hivatal az Nftv. 8. § (2) bekezdése alapján felhívja az érintett felsőoktatási intézmény vezetőjét a felülvizsgálathoz szükséges adatok szolgáltatására« és ezen eljárás keretében történik az Oktatási Hivatal által nyilvántartásba vett szakok felülvizsgálata is, mely eljárás nevesítetten az Oktatási Hivatal hatáskörébe tartozik.”

A MAB FvB ebben a kérdésben részben elfogadja az Egyetem érvelését. A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény végrehajtásáról szóló 87/2015. (IV. 9.) kormányrendelet (Vhr.) 8. § -ának (5) bekezdése valóban nem alkalmazható az Egyetem turizmus-menedzsment szakjának akkreditációs értékelésekor, tekintettel arra, hogy ez a szabály az Oktatási Hivatal eljárására vonatkozik és csak 2015. április 17-ét követően alkalmazható.

Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a Vhr. 8. §-ának (1) bekezdése szerinti működési engedély felülvizsgálatát valóban az Oktatási Hivatal végzi, ennek során azonban az alap-, mester- valamint

doktori képzés folytatásának tárgyi és személyi feltételei, szakirányú továbbképzés és felsőoktatási szakképzés folytatásával összefüggő akkreditációs szempontok tekintetében beszerzi a MAB véleményét. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság a szakértői véleményében a felsőoktatási minőségértékelés és -fejlesztés egyes kérdéseiről szóló 19/2012. (II. 22.) Korm. rendelet 26. §-a alapján készített korábbi értékelései alapján ad tájékoztatást a Hivatalnak. Ennek megfelelően a párhuzamos akkreditáció során készült szakértői véleményt a MAB a működési engedély felülvizsgálata során az OH-nak megküldi. A felülvizsgálatban tehát a MAB szakértőként működik közre, bár a működési engedélyről való döntés az OH hatásköre.

A felülvizsgálati kérelem ezeken túl a következő tájékoztatást tartalmazza: „Egyetemünk Gazdálkodástudományi Kara a 2011. évi általános felsőoktatási felvételi eljárástól kezdődően a turizmus-menedzsment mesterképzési szakot folyamatosan meghirdette, de megfelelő szintű felvételi teljesítménnyel bíró kellő számú jelentkező hiányában a gazdaságtudományok képzések párhuzamos akkreditációja idejéig nem indította el a képzést. A 2016. évi keresztféléves felsőoktatási felvételi eljárás során a magyar nyelven meghirdetett turizmus-menedzsment mesterképzési szakra azonban már elegendő megfelelő felkészültségű jelentkező nyújtott be felvételi jelentkezést és vett részt a felvételi vizsgán, így pont ponthatárral 8 fő került felvételre. A 2015/2016. tanév 2. (tavaszi) félévétől a felvettek közül mind a 8 fő Egyetemünkkel hallgatói jogviszonyt létesített és a hallgatók megkezdtek tanulmányaikat a magyar nyelven meghirdetett turizmus-menedzsment mesterképzési szakon.”

A MAB FvB eljárása során csak az eredeti, a MAB határozat alapjául szolgáló beadványban szereplő adatokat tudja figyelembe venni, a MAB határozata óta bekövetkezett változásokat nem értékeli.

Összefoglalóan elmondható, hogy az Egyetem eljárási okokra hivatkozva érvelt a szak akkreditációja mellett, amelynek során az eljárás egyes elemeit kiemelve próbálta saját álláspontját alátámasztani, és nem vette figyelembe a párhuzamos programakkreditáció koncepcióját és egyéb szabályait. A MAB FvB ezért a MAB határozatának indoklásában „A MAB a képzést nem akkreditálja, mert az adott szakon az intézmény nem indított képzést, így a MAB nem tudja a képzés minőségét megítélni.” mondattal egyetért. A MAB FvB ugyanakkor a Vhr 8. § (5) bekezdésére való hivatkozást törli a határozat indoklásából, tekintettel arra, hogy az a döntést nem befolyásolta, és a határozatot közvetlenül nem érinti.

Mindezek alapján a MAB FvB – a MAB határozatával egyetértve – a Budapesti Corvinus Egyetem turizmus-menedzsment mesterképzési szak tekintetében a nem akkreditált minősítést fenntartja az alábbi indoklással: A MAB a képzést nem akkreditálja, mert az adott szakon az intézmény nem indított képzést, így a MAB nem tudja a képzés minőségét megítélni.

Budapest, 2016. június 8.

Szabó András
a MAB FvB elnöke h.